

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

DPN-KK-0401-4/2011

Warszawa, 2011-01-25

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

PEKRELA MIAŁ
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn. 26.01.11
nr. 806 podpis

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie Pana Senatora Bohdana Paszkowskiego BPS/DKS-043-3239/2011 złożone podczas 68. posiedzenia Senatu RP w sprawie wyłączenia utworów Marii Konopnickiej z lektur obowiązkowych, uprzejmie wyjaśniam:

Od roku szkolnego 2009/2010 począwszy od klas pierwszych szkół podstawowych i klas pierwszych gimnazjów jest sukcesywnie wdrażana nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego określona rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17), która tworzy programowo spójną całość w szczególności, jeśli chodzi o III i IV etap edukacyjny.

Nowa podstawa programowa z języka polskiego daje duże możliwości wyboru utworów literatury polskiej i światowej nauczycielom na wszystkich etapach edukacyjnych. Zamieszczony od klasy IV szkoły podstawowej wykaz lektur jest wykazem otwartym. Z zaproponowanych tytułów nauczyciel ma obowiązek wybrać teksty kultury poznawane w całości - nie mniej niż 4 pozycje książkowe w roku szkolnym oraz inne teksty o mniejszej objętości. Nauczyciel oceniając potrzeby i możliwości uczniów, oprócz wskazanych w podstawie programowej tytułów może wybrać inne utwory literatury klasycznej, w tym również utwory Marii Konopnickiej. Zadaniem nauczyciela jest tworzenie sytuacji metodycznych wykorzystujących pasję poznawczą uczniów i gotowość do współpracy.

W gimnazjum i szkołach ponadgimnazjalnych nauczyciel języka polskiego ma obowiązek wybrać z proponowanego wykazu lektur teksty poznawane w całości - nie mniej niż 5 pozycji książkowych w roku szkolnym oraz inne teksty o mniejszej

objętości, przy czym niektóre tytuły wskazane w podstawie programowej nie mogą być pominięte, a więc powinny zostać omówione z uczniami.

Dobra książka pełni istotną rolę w kształtowaniu ludzkich postaw. Ważnym zadaniem polskiej szkoły jest rozbudzanie w uczniach zainteresowania literaturą piękną i kształtowanie umiejętności analizy dzieł literackich. Szkoła ma obowiązek dokładać wszelkich starań, aby uczniowie zapoznali się w młodości z jak najszerszym wyborem wartościowych pozycji literatury polskiej i światowej. Jednakże, z powodu ogromnego bogactwa wartościowej literatury, nauczyciel polonista jest w stanie dokładnie omówić na lekcji tylko niektóre z tych pozycji. Tradycyjnie określa się zestaw tekstów, które koniecznie powinny zostać omówione na lekcjach języka polskiego. Jednocześnie podstawowym celem nauczania jest ukształtowanie u ucznia trwałej postawy aktywnego czytelnika i dostarczenie mu motywacji do korzystania z książek w dalszym życiu. Lektury stanowią dla młodego człowieka punkt odniesienia w jego poznawaniu kultury, ale w obecnej epoce funkcjonują różne źródła informacji, a zadaniem szkoły jest przekazanie wartości nie tylko literackich, lecz także moralnych, światopoglądowych i społecznych. Dlatego spis lektur jest bardziej propozycją hierarchizacji wartości i dlatego w swej istocie nie jest kanonem. W zasadzie dopuszczono możliwość wyboru poszczególnych pozycji utworów przez nauczyciela lub – w starszych klasach – przez nauczyciela wspólnie z uczniami. Nie tylko nierealistyczne, ale i niewskazane byłoby oczekiwanie, że dzieciom i młodzieży zostanie przekazany jeden obowiązujący model kultury. Współczesna szkoła powinna kształtować aktywność w dokonywaniu wyborów kulturowych, świadomość alternatyw w decyzjach oraz elastyczność w odbiorze. Przy tym wszystkim powinna uczyć inteligentnej lektury, otwartej na różne interpretacje, a zarazem świadomej granic dowolności interpretacyjnej. Temu służą wymagania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Z poważaniem

WZ. MINISTRA
SEKRETARIATU
Krzysztyna Szumilas
Krzysztyna Szumilas